

5. Червона книга України. Рослинний світ / за ред. Я. П. Дідуха. Київ : Глобалконсалтинг, 2009. 900 с.

ТЕХНОЛОГІЯ «ПЕРЕВЕРНУТОГО НАВЧАННЯ» НА УРОКАХ БІОЛОГІЇ ТА ОСНОВ ЗДОРОВ'Я

Дубінець В. М., здобувач магістерського рівня вищої освіти спеціальності 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

Грицай Н. Б., доктор педагогічних наук, професор

Рівненський державний гуманітарний університет

Останніми роками освітяни все частіше вживають поняття «перевернуте навчання». Інновації заповнили освітній процес і кожен учитель прагне застосувати на уроці щось нове і незвичне для учнів, зацікавити їх навчальним предметом, стимулювати їхню пізнавальну активність.

Серед інноваційних технологій навчання, які сьогодні застосовують у закладах загальної середньої освіти, вирізняється технологія «перевернутого навчання», яка дає школярам більше можливостей для самостійного вивчення та кращого усвідомлення навчального матеріалу.

Різні аспекти проблеми «перевернутого навчання» були предметом розгляду О. Кузьмінської (практичний аспект) [2], С. Попадюк, М. Скуратівської (методологічні засади), М. Мартинюк, О. Нетрибійчук (використання на уроках хімії), О. Слушного (як засіб підвищення якості освіти) [3], Ю. Толоконцевої (як форма змішаного навчання), Л. Петрик (медіазасоби як складники «перевернутого навчання»), Ю. Красюк та Т. Кучерява (навчання інформатичних дисциплін) [1] тощо.

Використання технології «перевернутого навчання» на уроках біології розглянуто в окремих працях В. Гнізділової, Д. Музики, І. Трускавецької, І. Упатової та ін.

Мета статті: розкрити сутність технології «перевернутого навчання» та особливості її використання у навчанні біології та основ здоров'я.

Традиційне навчання полягає в тому, що вчитель на уроці повідомляє новий навчальний матеріал, а учні під час виконання домашніх завдань його закріплюють та узагальнюють. «Перевернуте навчання» (англ. Flipped learning) – це навчання навпаки [1–5].

Перевернутим навчанням будемо називати технологію організації освітнього процесу, яка полягає у самостійному опрацюванні навчального матеріалу вдома (аналіз літератури, перегляд відеоуроків) з наступним обговоренням його у класі та застосуванням одержаних знань на практиці.

Біологія – це предмет, який передбачає проведення дослідів і спостережень. Саме тому технологія «перевернутого навчання» є доцільною під час уроків з цього навчального предмета. «Основи здоров'я» теж більше спрямовані на формування практичних навичок школярів.

З поняттям «перевернуте навчання» тісно пов'язані поняття «перевернутий урок» та «перевернутий клас».

«Перевернутий урок» – це такий інноваційний урок, на якому переважає активність учнів. Методика «перевернутого уроку» відрізняється від традиційної і має такі переваги:

- 1) Учень у центрі діяльності школи.
- 2) Стимулювання високої активності учнів під час навчання.
- 3) Самостійність і відповідальність учнів.
- 4) Запис учнями навчальних відео.
- 5) Відхід від традиційної структури уроку.
- 6) Використання відкритих освітніх ресурсів мережі Інтернет [5].

«Перевернутий урок» біології – це урок, на якому реалізуються компетентнісний та діяльнісний підходи.

Крім того, вагомою перевагою «перевернутого уроку» є те, що учні можуть кожен у своєму режимі засвоювати матеріал (кілька разів подивитися відео, прочитати текст параграфа відповідно до своїх потреб).

«Перевернутий клас» (Flipped Classroom, FC) – це модель «перевернутого навчання», яка полягає у поєднанні асинхронних відеолекцій, завдання з читання, практичні завдання, використання цифрових ресурсів за межами класу, а також інтерактивну, групову взаємодію учнів для вирішення проблем у класі [4].

Розрізняють такі різновиди «перевернутого класу»: стандартний, дискусійний, демонстраційний, орієнтований на групу, псевдоперевернутий, віртуальний, а також «перевернутий учитель», коли функції вчителя виконують учні.

Отже, технологія «перевернутого навчання» є актуальною для навчання біології та основ здоров'я, оскільки ці навчальні предмети сфокусовані не лише на засвоєнні теоретичного матеріалу, але й на формуванні практичних умінь і навичок. «Перевернутий урок» зацікавлює школярів, активізує їхню пізнавальну діяльність і дає змогу збільшити частку самостійності у здобуванні знань.

Детальніша характеристика кожного з видів «перевернутого класу» з біології та основ здоров'я буде розкрита в подальших дослідженнях.

Список використаних джерел:

1. Красюк Ю., Кучерява Т. Реалізація технології «перевернутого» навчання при навчанні інформатичних дисциплін в умовах карантинних обмежень. *Grail of Science*. 2022. № 12/13. С. 586–588.
2. Кузьмінська О. Перевернуте навчання: практичний аспект. *Journal of Information Technologies in Education (ITE)*. 2016. № 26. С. 86–98.
3. Слушний О. М. Технологія перевернутого навчання як інноваційний засіб підвищення якості освіти. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Педагогіка і психологія*. 2016. № 48. С. 19–23.
4. Hawks S. J. The flipped classroom: now or never? *AANA journal*. 2014. № 82(4). P. 264–269.
5. Sawiński J. P. Czy i jak odwrócić chemiczną edukację? *Chemia w Szkole*. 2014. № 3. S. 26–30.

ВАЖЛИВІСТЬ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ СВІДОМОСТІ В КОНТЕКСТІ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ У ЛЮДЕЙ В УМОВАХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ

Дубінін С.І., професор, доктор медичних наук,

Гриньова М.В., професор, доктор педагогічних наук,

Дяченко-Богун М.М., професор, доктор педагогічних наук,

Новописьменний С.А., доцент, кандидат педагогічних наук,

Плужнікова Т.В., кандидат медичних наук

Гомля Л.М., доцент, кандидат біологічних наук

Закалюжний В.М., доцент, кандидат геолого-мінералогічних наук,

Полтавський національний педагогічний університет імені

В.Г. Короленка

Внаслідок бойових дій, які пов'язані з війною росії проти України, виникає важлива екологічна проблема - порушення екосистем. При цьому існує загроза радіоактивного забруднення, шкідливий вплив небезпечних речовин, які важко утилізувати та зберігати,